РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ

САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ КАРАР

19.04.2021 № 436-п

“2021 - 2025 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү” муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру максатларында, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитеты,

КАРАР БИРӘ:

1. “2021 - 2025 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү” муниципаль программасын (алга таба - Программа) расларга.

2. Әлеге карарны “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасының Хокукый мәгълүматлар турындагы http://pravo.tatarstan.ru рәсми порталында һәм Саба муниципаль районының http://saby.tatarstan.ru рәсми сайтында бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге начальнигы И.Р. Гариповка йөкләргә.

Җитәкче М.Р. Ишниязов

Татарстан Республикасы
Саба муниципаль районы
Башкарма комитетының
2021 елның 19 апрелендәге
436-п номерлы карары белән
РАСЛАНГАН

“2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү” муниципаль программасы

Программа паспорты

Программаның исеме	«2021 - 2025 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасы (алга таба - Программа)
Программаны төп эшләүчеләр	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге
Программаның максаты	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү буенча дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру
Программаның бурычлары	1. Яшьләрнең социаль үсеше белән идарә итү, районның конкурентлык сәләтен ныгытуда аның иҗади потенциалыннан файдалану, яшь буынның тормыш сыйфатын яхшырту өчен оптималь шартларны тәэмин итү. 2. Дәүләт яшьләр сәясәтен камилләштерү.
Программаны гамәлгә ашыру вакыты	2021 - 2025 еллар.
Ярдәмче программалар исемлеге	1. «2021-2025 елларга балаларның һәм яшьләрнең ялын, аларны сәламәтләндерүне һәм эш белән тәэмин итүне оештыру» (1 нче кушымта); 2. «2021-2025 елларга Саба муниципаль районының авыл яшьләре» Par1765(3 нче кушымта); 3. «2021-2025 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү»Par3962 (2 нче кушымта).
Программаны финанслау күләмнәренең еллар һәм чыганаклар буенча бүленеше	2021-2025 елларда Программаны финанслау 113 571,512 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән: 2021 ел - 24 092,712 мең сум; 2022 ел - 22 339,400 мең сум; 2023 ел - 22 379,800 мең сум; 2024 ел - 22 379,800 мең сум; 2025 ел - 22 379,800 мең сум. 2021-2025 елларда ПрограммаНыТатарстан Республикасы бюджеты

	акчалары хисабына финанслауның гомуми күләме 37 013,500 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән: 2021 ел - 7 402,700 мең сум; 2022 ел - 7 402,700 мең сум; 2023 ел - 7 402,700 мең сум; 2024 ел - 7 402,700 мең сум; 2025 ел - 7 402,700 мең сум. 2021-2025 елларда Программаны Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджеты акчалары хисабына финанслауның гомуми күләме 76 558,012 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән: 2021 ел - 16 690,012 мең сум; 2022 ел - 14 936,700 мең сум; 2023 ел - 14 977,100 мең сум; 2024 ел - 14 977,100 мең сум; 2025 ел - 14 977,100 мең сум. Программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.
Программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтиҗәләре	Программа чараларын гамәлгә ашыру 2025 елга түбәндәгеләрне арттырырга мөмкинлек бирәчәк: 7-30 яшьлек гражданнарның гомуми санында, оешкан ял формалары белән балалар һәм яшьләр саны 16 процентка кадәр; даими нигездә яшьләр сәясәте учреждениеләренә йөрүче яшьләр санын арттыру.

1. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика, күрсәтелгән өлкәдәге төп проблемаларны тасвирлау һәм аның үсеш фаразы

Балалар сәламәтлеге социаль-икътисадый, демографик һәм медик-биологик факторларның катлаулы бәйләнешләренең интеграль күрсәткече буларак формалаша, аларның иң мөһимнәре булып экологик хәлнең начараюы, тиешле дәрәҗәдә һәм балансcсыз туклану, мәктәптә, гаиләдә балаларны укыту һәм тәрбияләү шартлары һәм технологиясе, гаиләләрнең икътисади иминлеген киметү һәм җәмгыятьтә социаль киеренкелек белән бәйле стресс йогынтысы, зарарлы гадәтләр таралу тора.

Авыл яшьләренең, социаль төркем буларак, үз социаль торышы юк. Ул бөтен заман яшь буынының үсеш дәрәҗәсен барлык проблемалары белән чагылдырып халыкның яшь төркемен барлыкка китерә.

Яшьләр сәясәтен алга таба үстерү өчен яшьләр арасында булган проблемаларны алга таба хәл итү таләп ителә, бу «2021-2025 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасында чагылыш тапты, һәм яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген арттыру. Бу яшьләр лидерларын ачыклау, тәрбияләү һәм үз-үзләрен тормышка ашыру системасын камилләштерү зарурлыгы; яшьләрнең хезмәт активлыгын арттыру һәм республиканың масштаблы иҗади проектларында катнашу зарурлыгы; яшьләр төркемнәренең төрле категорияләрен үстерү өчен бертигез башлангыч мөмкинлекләр булмау; социаль тискәре күренешләрне профилактикалау һәм яшьләрнең сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча эшнең җитәрлек дәрәҗәдә нәтиҗәлелеге булмау.

Программаны гамәлгә ашыру Саба муниципаль районының һәм граждан җәмгыятенең социаль-икътисадый үсеш стратегик ресурсы буларак, Татарстанның яшь буынының интеллектуаль һәм физик үсеше, гражданлык позициясен формалаштыру, әхлакый тотрыклылык, социаль активлык, мөстәкыйльлек һәм икътисадый мөстәкыйльлеге өчен шартлар тудыруга юнәлтелгән. Программаны тормышка ашыру шулай ук балалар һәм яшьләр иҗтимагый берләшмәләре үсешен тәэмин итүгә юнәлдерелгән, аларның эшчәнлеге балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрнең рухи-әхлакый культурасын һәм гражданлык активлыгын формалаштыруга ярдәм итә.

2. Программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

Программаның максаты - Татарстан Республикасының Саба муниципаль районында дәүләт яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру.

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

яшьләрнең социаль үсеше белән идарә итү, республиканың конкурентлык сәләтен көчәйтүдә аның иҗади потенциалыннан файдалану, яшь буынның тормыш сыйфатын яхшырту өчен уңай шартларны тәэмин итү;

дәүләт яшьләр сәясәтен камилләштерү.

Программа чараларын гамәлгә ашыру 2025 елга түбәндәгеләрне арттырырга мөмкинлек бирәчәк:

7-30 яшьлек гражданнар санында, оешкан ял формалары белән балалар һәм яшьләр саны 16 %ка кадәр;

даими нигездә яшьләр сәясәте учреждениеләренә йөрүче яшьләр санын арттыру.

3. Программаны ресурслар белән тәэмин итү

2021-2025 елларда Программаны финанслау 113 571,512 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

2021 ел - 24 092,712 мең сум;
2022 ел - 22 339,400 мең сум;
2023 ел - 22 379,800 мең сум;
2024 ел - 22 379,800 мең сум;
2025 ел - 22 379,800 мең сум.

2021-2025 елларда ПрограмманыТатарстан Республикасы бюджеты акчалары хисабына финанслауның гомуми күләме 37 013,500 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

2021 ел - 7 402,700 мең сум;
2022 ел - 7 402,700 мең сум;
2023 ел - 7 402,700 мең сум;
2024 ел - 7 402,700 мең сум;
2025 ел - 7 402,700 мең сум.

2021-2025 елларда Программаны Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджеты акчалары хисабына финанслауның гомуми күләме 76 558,012 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

2021 ел - 16 690,012 мең сум;
2022 ел - 14 936,700 мең сум;
2023 ел - 14 977,100 мең сум;
2024 ел - 14 977,100 мең сум;
2025 ел - 14 977,100 мең сум.

Программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы

финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

4. Программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтиҗәләре

Программаны гамәлгә ашыруның социаль нәтиҗәсе:

яшьләрнең тормыш сыйфатын яхшырту, яшь кешеләрнең керем дәрәҗәсен күтәрү;

үз торак шартларын яхшырткан гаиләләр санын арттыру, районда демографик вәзгыятьне яхшырту;

яшь буынның социаль хәле дәрәҗәсен күтәрү;

яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен тотрыклы формалаштыру;

яшьләр арасында хокук бозу, наркотикларга бәйлелек, эчкечелек, тәмәке тарту дәрәҗәсенең кимүе;

яшьләрнең районның социаль-икътисадый, иҗтимагый-сәяси һәм социаль-мәдәни үсешенә керткән өлешен арттыру;

патриотик, сәяси һәм гражданлык активлыгы, яшьләрнең җитлеккәнлеге дәрәҗәсен күтәрү;

социаль әһәмиятле программаларда һәм проектларда катнашкан яшьләр санын арттыру;

яшьләрнең хезмәт, эшкуарлык, иҗади активлыгын арттыру;

яшьләрнең үз-үзен оештыру һәм үзидарә дәрәҗәсен күтәрү.

“2021-2025 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү” муниципаль программасына
1 нче кушымта

1 Ярдәмче программа
“2021-2025 елларга балаларның һәм яшьләрнең ялын, аларны сәламәтләндерү һәм эш белән тәэмин итүне оештыру”

1 Ярдәмче программа паспорты

1 Ярдәмче программа исеме	2021-2025 елларга балаларның һәм яшьләрнең ялын , аларны сәламәтләндерү һәм эш белән тәэмин итүне оештыру (алга таба - 1 Ярдәмче программа)
1 Ярдәмче программаның муниципаль заказчысы:	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Башкарма комитеты
1 Ярдәмче программаның төп эшләүчесе	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» МКУ
1 Ярдәмче программаның максатлары һәм бурычлары	1 Ярдәмче программаның максаты: балачакны яклау өлкәсендә муниципаль сәясәтне гамәлгә ашыру, балаларның һәм яшьләрнең ялын һәм аларны сәламәтләндерүне оештыру, каникуллар вакытында аларның мәшгульлеген тәэмин итү өчен кирәкле шартлар тудыру. 1 Ярдәмче программаның бурычлары: - балалар һәм яшьләрнең ялын, сәламәтләндерүен һәм мәшгульлеген тәэмин итү өчен шартлар тудыру; - тормыш эшчәнлеген яхшырту һәм авыр хәлдәге балаларның проблемаларын хәл итү; - балаларның һәм яшьләрнең төрле рәвешләрдәге ялын, сәламәтләндерүен һәм мәшгульлеген, балалар һәм яшьләр туризмын һәм спортын үстерү; - балаларның һәм яшьләрнең ялын һәм аларны савыктыру инфраструктурасын саклап калу һәм ныгыту; - балалар авыруларын һәм инвалидлыкны профилактикалау; - балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау.
1 Ярдәмче программаны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары	2021-2025 еллар
Ярдәмче программа	1. Иҗади сәләтле яисә социаль актив балалар һәм волонтерлар,

чаралары исемлеге	балалар һәм яшьләр иҗтимагый берләшмәләре активы әгъзалары, балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләрендә тәрбияләнүчеләр өчен стационар һәм палатка лагерьларында профильле сменаларны оештыру. 2. Гомуми белем бирү учреждениеләре укучыларының көндезге лагерьларында эш сменаларын оештыру. 3. Муниципаль һәм дәүләт учреждениеләре хезмәткәрләренең һәм коммерциячел һәм коммерциягә карамаган оешмалар хезмәткәрләре балаларының балалары өчен стационар лагерьларда сменалар оештыру (дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән тыш).
1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаклары	2021-2025 елларда 1 Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 37 689,475 мең сум каралган, шул исәптән: 2021 ел - 7 779,575 мең сум; 2022 ел - 7 477,475 мең сум; 2023 ел - 7 477,475 мең сум; 2024 ел - 7 477,475 мең сум; 2025 ел - 7 477,475 мең сум. 2021-2025 елларда 1 Ярдәмче программаны Татарстан Республикасы бюджеты акчалары хисабына финанслау күләмнәре 37 013,500 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән: 2021 ел - 7 402,700 мең сум; 2022 ел - 7 402,700 мең сум; 2023 ел - 7 402,700 мең сум; 2024 ел - 7 402,700 мең сум; 2025 ел - 7 402,700 мең сум. 2021-2025 елларда 1 Ярдәмче программаны Саба муниципаль районы бюджеты акчалары хисабына финанслау күләмнәре 675,975 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән: 2021 ел - 376,875 мең сум; 2022 ел - 74,775 мең сум; 2023 ел - 74,775 мең сум; 2024 ел - 74,775 мең сум; 2025 ел - 74,775 мең сум. 1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.
1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән соңгы нәтиҗәләре	7 яшьтән 18 яшькә кадәрге балаларны каникул вакытында ял һәм сәламәтләндерүнең төрле формалары белән 20 процент дәрәҗәсендә тәэмин итү. Стационар һәм палата лагерьларында каникуллар вакытында ялның һәм сәламәтләндерүнең төрле формалары белән колачланган профильле сменаларның өлешен арттыру

1.2 Ярдәмче программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы

“Кояшкай” лагере Саба муниципаль районы укучыларының ял, күңел ачу һәм сәламәтләндерү базасы булып тора. Лагерь “Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Икшермә кадет интернат-мәктәбе” МБГББУ базасында урнашкан, анда ял итү, спорт белән шөгыльләнү, иҗат итү һәм балаларның күңел ачуы өчен зур территория һәм үсеш алган инфраструктура бар. Балалар һәм яшүсмерләр карамагында футбол һәм волейбол мәйданчыклары, өстәл теннисы, бадминтон, Интернет челтәренә тоташтырылган компьютерлар белән класслар. Шулай ук балалар график буенча педагоглар озатуында Байлар Сабасы шәһәр үзәгендә урнашкан Саба йөзү бассейнында һәм Лесхоз бистәсендәге “Нарат” боз сараенда үткәрелгән дәресләрдә булалар. Балаларны йөздерү һәм йөзү буенча укыту бассейнда балалар лагерьларында физик тәрбия бирү буенча оештыру – методик күрсәтмәләр нигезендә үткәрелә. Бассейнда булганда балаларның тормышы һәм сакланышы өчен җаваплылык физик культура инструкторына, отряд әйдаманнарына һәм шәфкать туташына йөкләнә.

Лагерьда уен, дискотека, линейка кебек эшләр үткәрелә торган урыннар бар. Лагерь территориясе матур итеп төзекләндерелгән һәм яшелләндерелгән, төрле клумбалар белән бизәлгән, кул астындагы материаллардан ясалган эшләнмәләр һәм фигуралар белән бизәлгән.

Шулай ук кием киптерү өчен махсус бүлмә, кер юу, кер үтүкләү, 4 бәдрәф, 2 душ бүлмәсе бар. Йокы корпусларына соңгы капиталь ремонт заманча югары сыйфатлы куркынычсыз төзелеш материаллары кулланып үткәрелде.

Балалар төзекләндерелгән йокы корпусында яшиләр. Бүлмәләрдә 3-6 кеше урнаша. Балалар анда көндезге һәм төнге йокы вакытында гына булалар. Калган бөтен вакыт йокы бүлмәсеннән тыш активлыкка исәпләнгән. Корпуслар тәүлек буе видеокүзәтү системасы белән җиһазландырылган.

Җәйге лагерь эшчәнлеген оештыру өчен алдан ук төп һәм ярдәмче биналарны әзерләү буенча зур эш алып барыла, су белән тәэмин итү һәм канализация чыганакларының торышы һәм эшкә әзерлеге, медицина җиһазлары һәм аптечкалар булу тикшерелә**.**

Лагерьның куркынычсыз эшләве өчен автоматик янгын сигнализациясе һәм хәбәр итү системасы, тревога сигнализациясе кнопкасы, янгын чыккан очракта кешеләрне эвакуацияләү схемасы, беренчел янгын сүндерү чаралары һәм янгын краннары бар.

Лагерьда компетентлы, квалификацияле һәм тәҗрибәле әйдаманнар эшли. Күп кенә әйдаманнар, ким дигәндә, 2 смена лагерьларда уңышлы эшләп килгән һәм шул ук вакытта даими рәвештә үзләренең һөнәри дәрәҗәләрен күтәрәләр. Һәр сменада 10-11 әйдаман, музыка җитәкчесе, аккомпаниатор, педагог-оештыручы, өлкән әйдаман, физик культура буенча тәрбияче эшли.

Лагерь эшенең норматив-хокукый базасы эшләнде, ул федераль, төбәк, муниципаль дәрәҗәдәге лагерь эшчәнлеген нигезли торган документларны үз эченә ала.

Һәр смена башланыр алдыннан матди-техник һәм укыту-методик тәэмин ителеш карала:

- спорт инвентарьлары (волейбол, резина, баскетбол, футбол туплары, өстәл теннисы, сикергеч, шахмат, шашка);
- канцтоварлар (альбомнар, буяулар, фломастерлар, төсле кәгазь һ.б.)
- аппаратура (телевизор, микрофон, музыка үзәге, видеокамера, проекцион экран һәм башкалар).

Балаларны кече төркемнәргә кызыксыну буенча берләштерүче түгәрәк эшчәнлек лагерьда тәрбия эшенең мөһим юнәлеше булып тора. Лагерьның түгәрәк эшчәнлеген оештыру вариатив характерга ия, ягъни һәр смена чорында даими түгәрәкләр һәм иҗади остаханәләр эшли, аларның эшләве өчен педагогик кадрлар белән тәэмин ителеш бар. Балаларның үз мәнфәгатьләрен иң максатчан куллануда гамәлгә ашыру өчен шартлар тудырыла. Укучылар КВН уеннары, мәзәкләр язу һәм юмористик миниатюралар кую

күнекмәләре алу, кул астындагы материаллардан бүләк ясау, рәсем сәнгатендә сәләтне белү мөмкинлегенә ия. Түгәрәкләрдә һәм иҗади остаханәләрдә ял итүчеләр санының 100 % ы катнаша.

2. 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

1 Ярдәмче программаның максаты:
балачакны яклау өлкәсендә муниципаль сәясәтне гамәлгә ашыру, балаларның һәм яшьләрнең ялын һәм аларны сәламәтләндерүне оештыру, каникуллар вакытында аларның мәшгульлеген тәэмин итү өчен кирәкле шартлар тудыру.

1 Ярдәмче программаның бурычлары:
- балалар һәм яшьләрнең ялын, сәламәтләндерүен һәм мәшгульлеген тәэмин итү өчен шартлар тудыру;
- тормыш эшчәнлеген яхшырту һәм авыр хәлдәге балаларның проблемаларын хәл итү;
- балаларның һәм яшьләрнең төрле рәвешләрдәге ялын, сәламәтләндерүен һәм мәшгульлеген, балалар һәм яшьләр туризмын һәм спортын үстерү;
- балаларның һәм яшьләрнең ялын һәм аларны савыктыру инфраструктурасын саклап калу һәм ныгыту;
- балалар авыруларын һәм инвалидлыкны профилактикалау;
- балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау.

3..Хезмәт күрсәтүләр күләмнәренең расланган нормативлары нигезендә әлеге 1 Ярдәмче программа кысаларында уздырыла торган чаралар

Чаралар исеме	Уздыру вакыты	Оешма өчен җаваплы (башкаручы)
1. «Кояшкай» МБУ	1 смена июнь 2 смена июль 3 смена август	Шакиров И.Ф, Гарипов И.Р. Шакиров И.Ф, Гарипов И.Р.

4. 1 Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

2021-2025 елларда 1 Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 37 689,475 мең сум каралган, шул исәптән:
2021 ел - 7 779,575 мең сум;
2022 ел - 7 477,475 мең сум;
2023 ел - 7 477,475 мең сум;
2024 ел - 7 477,475 мең сум;
2025 ел - 7 477,475 мең сум.

2021-2025 елларда 1 Ярдәмче программаны Татарстан Республикасы бюджеты акчалары хисабына финанслау күләмнәре 37 013,500 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:
2021 ел - 7 402,700 мең сум;
2022 ел - 7 402,700 мең сум;
2023 ел - 7 402,700 мең сум;
2024 ел - 7 402,700 мең сум;
2025 ел - 7 402,700 мең сум.

2021-2025 елларда 1 Ярдәмче программаны Саба муниципаль районы бюджеты акчалары хисабына финанслау күләмнәре 675,975 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:
2021 ел - 376,875 мең сум;
2022 ел - 74,775 мең сум;

2023 ел - 74,775 мең сум;
2024 ел - 74,775 мең сум;
2025 ел - 74,775 мең сум.

1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

5. 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтиҗәләре

7 яшьтән 18 яшькә кадәрге балаларны каникул вакытында ял һәм сәламәтләндерүнең төрле формалары белән 20 процент дәрәҗәсендә тәэмин итү.

Стационар һәм палата лагерьларында каникуллар вакытында ялның һәм сәламәтләндерүнең төрле формалары белән колачланган профильле сменаларның өлешен арттыру.

“2021 - 2025 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү” муниципаль программасына
2 кушымта

2 Ярдәмче программа
“2021-2025 елларга Саба муниципаль районының авыл яшьләре”

2 Ярдәмче программа паспорты

2 Ярдәмче программаның исеме	«2021-2025 елларга Саба муниципаль районының авыл яшьләре» 2 Ярдәмче программасы (алга таба - 2 Ярдәмче программа)
2 Ярдәмче программаны төп эшләүче	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге
2 Ярдәмче программаның максаты	Саба муниципаль районы авыл яшьләренең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру
2 Ярдәмче программаның бурычлары	1. Авыл яшьләрен мәгълүмати тәэмин итү системасын булдыру. 2. Авыл яшьләренең социаль активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру. 3. Авыл яшьләренең икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру. 4. Авыл яшьләренең рухи, физик һәм иҗади үсешенә ярдәм
2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2021-2025 еллар.
2 Ярдәмче программа чаралары	1. Авыл яшьләрен мәгълүмати тәэмин итү. 2. Авыл яшьләренең социаль активлыгы. 3. Авыл яшьләренең икътисадый активлыгы. 4. Авыл яшьләренең рухи, физик һәм иҗади үсеше
2 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаклары	Билгеләнгән тәртиптә билгеләнә торган һәм бүлеп бирелә торган күләмнәрдә Татарстан Республикасы бюджеты мөмкинлекләреннән чыгып Татарстан Республикасы бюджеты акчалары ; Саба районы җирле бюджетының җәлеп итүе күздә тотыла торган акчалары , бюджеттан тыш чыганаклар.
2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтиҗәләре	Авыл яшьләрен Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе иҗтимагый оешмасының район бүлекчәсе эшчәнлегенә җәлеп итү. Авыл яшьләренә мәгълүмати-аңлату ярдәмен (шәхси, электрон, телефон консультациясе) үстерүдә системалы ярдәм күрсәтү. Яшьләрнең инновацион, проект эшчәнлегенә системалы ярдәм күрсәтү, шул исәптән грант нигезендә авыл яшьләре инициативаларына һәм проектларына ярдәм итү. Авыл яшьләренә бизнес-планлаштыру нигезләрен укытуда системалы ярдәм күрсәтү. Авылдагы социаль-икътисадый үзгәртеп коруларда яшьләрнең ролен күтәрү. Авыл яшьләренең интеллектуаль, әхлакый һәм иҗади потенциалын арттыру.

	Авыл яшьләренең милли үзаңы, гражданлыгы һәм патриотлыгы үсеше. Яшь буынның сәламәтлеген саклау һәм яхшырту буенча шартлар тудыру (җинаятьчелек, алкоголизм һәм наркоманиягә антипропаганда). Ярдәмче программа чараларын уңышлы үтәү түбәндәгеләрне тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк: авыл яшьләренең районның социаль-икътисадый үсеше белән кызыксынуы һәм аның әлеге процесста катнашырга әзер булуы; авыл җирлегендә уңай демографик тенденцияләрне үстерү һәм ныгыту; авыл җирлегендә социаль киеренкелек дәрәҗәсен киметү; яшьләрнең авылдан шәһәргә миграция агымын киметү; дәүләт структураларына халыкның ышанычы дәрәҗәсен күтәрү; авыл яшьләренең тормыш сыйфатын яхшырту.

1.2 Ярдәмче программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы

Авыл яшьләренең, социаль төркем буларак, үз социаль торышы юк. Ул бөтен заман яшь буынының үсеш дәрәҗәсен барлык проблемалары белән чагылдырып халыкның яшь төркемен барлыкка китерә. Авылда алар ачыграк күренә. Авыл җирлегенең яшьләр даирәсендә ярлылык, тормыш дәрәҗәсенең гомуми кимүе, эшкә урнашу өчен шартлар булмау, мәдәни ихтыяҗларның үсмәве, эмоциональ ярлылык, үз һәм чит кешенең үз-үзен тотышының әхлакый бәясенең түбәнәюе аеруча кискен чагыла. Ә моның нәтиҗәсе - иҗади хезмәт эшчәнлеген санга сукмау, җәмгыятьнең торышы өчен җаваплылыкны киметү, аннан читләшү.

Соңгы 15 елда авыл яшьләренең мәгълүмат һәм коммуникацияләр дөньясында активлыгы бик нык үзгәрде. Китаплар, радио һәм газеталар кебек мәгълүмати каналлар актив яшьләр мөрәҗәгатендә кулланылмый диярлек.

Шул ук вакытта мәгълүмат кыры авыл социумында аерым өстәмә компенсатор, социаль функцияләр үти: психологик, культурологик, танып белү, белем бирү, күңел ачу-ял итү, идеологик (дөньяви карашлылар). Авыл яшьләренең мәгълүмати активлыгын үстерүдә төп бурыч аңа мәгълүмати-аңлату ярдәме күрсәтүдән гыйбарәт.

Әлбәттә, Интернет челтәре - авыл өчен иң перспективалы мәгълүмат-ресурс каналларының берсе. Авыл яшьләренең мәгълүмати активлыгы бу иң динамикалы үсүче коммуникатив киңлектә эзлекле рәвештә арта бара. Әмма әлегә Интернет челтәреннән файдалануның интенсивлыгы буенча авыл яшьләре шәһәр яшьләреннән шактый калыша.

Авыл яшьләре арасында проект эшчәнлеген үстерү һәм эшкуарлыкны үстерү бүген мөһим бурыч булып тора. Ә бу аны социаль проектлауга, бизнес-планлаштыруга өйрәтмичә мөмкин түгел. Хәзер моны Интернет челтәре ярдәмендә, дистанцион укыту һәм вебинарлар программасын кулланып эшләргә мөмкин.

Проект эшчәнлеге инновацион, иҗади эшчәнлек разрядына карый, чөнки ул чынбарлыкны үзгәртүне күздә тота, унификацияләргә, үзләштерергә һәм камилләштерергә мөмкин булган тиешле технология базасында төзелә. Социаль инновацион проектлау яшьләр мохитен үстерү факторы булып тора, шәхес барлыкка килүгә, аны социальләштерүгә, аның билгеле бер төр күнекмәләренә ия булуына һәм граждан җәмгыяте тормышында тулы кыйммәтле катнашуга ярдәм итә.

Социаль проектлау нигезләрен үзләштерүнең актуальлеге, беренчедән, әлеге технологиянең барлык һөнәрләр өчен дә киң кулланылыш өлкәсенә ия булуы белән аңлатыла. Икенчедән, социаль проектлау логикасы һәм технологиясен белү белгечләргә аналитик, оештыру-идарә итү һәм бигрәк тә дәүләт яшьләр сәясәте, физик культура һәм

спорт өлкәсендә башка функцияләрне нәтиҗәлерәк башкарырга мөмкинлек бирәчәк. Өченчедән, проект технологияләре хезмәт базарында белгечнең конкурентлыкка сәләтлелеген, социаль әһәмиятле проект эшли белүен һәм аны финанслауга заявка формалаштыруны тәэмин итә - бу гамәлдәге учреждениеләр һәм оешмалар кысаларында да, алардан тыш та эш урыны булдыруның реаль мөмкинлеге.

Икътисадый кризис шартларында яшьләрне эшкә урнаштыру мәсьәләләре көннән-көн актуальләшә бара. Килеп туган вәзгыятьне аңлап, яшьләр үз потенциалын тормышка ашыруның яңа ысулларын эзли башлый. Кече һәм урта бизнес районның урта сыйныфын - икътисадта һәм социаль өлкәдә инновацион үзгәртеп коруларның ышанычлы терәген формалаштырырга тиеш. Моның өчен башта авылда үз-үзеңне эш белән тәэмин итү һәм кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү мәсьәләләрен хәл итү максатында бизнес-планлаштыруның элементар күнекмәләренә өйрәтү таләп ителә.

Төрле өлкәләрдә районның социаль-икътисадый үсеше (мәгариф, сәламәтлек саклау, элемтә, транспорт һ.б.), авыл районнарында тормыш рәвешен модернизацияләү һәм эшчәнлекнең перспектив юнәлешләре нәтиҗәсендә аларның җәлеп итүчәнлеген арттыру, нәкъ менә авыл җирлегендә үз киләчәген төзергә теләгән авыл яшьләре өчен оптималь мөмкинлекләр тудырырга мөмкинлек бирәчәк.

2. 2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

2 Ярдәмче программаның максаты - Татарстан Республикасы авыл яшьләренең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру.

Әлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычлар хәл ителергә тиеш:

Авыл яшьләрен мәгълүмати тәэмин итү системасын булдыру авыл яшьләренә массакүләм мәгълүмат чаралары, мәгълүмат-полиграфия продукциясе, шулай ук IT--технологияләр куллану юлы белән махсус җайлаштырылган мәгълүмат җиткерергә мөмкинлек бирәчәк.

Авыл яшьләренең социаль активлыгын күтәрү өчен шартлар тудыру авыл яшьләре мәсьәләләре белән шөгыльләнүче яшьләр оешмалары төзүне, авыл яшьләренең иҗтимагый-сәяси активлыгын арттыруны, авыл яшьләрен социаль проектлауга өйрәтүне һәм яшьләрне авылны социаль үстерү программаларын гамәлгә ашыруга җәлеп итүне күздә тота.

Авыл яшьләренең икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру авыл яшьләрен бизнес-планлаштыру нигезләренә өйрәтү, авыл җирендә яшьләр мәшгульлегенә ярдәм итү һәм яшьләрне авылны икътисадый үстерү программаларын гамәлгә ашыруга җәлеп итү.

Авыл яшьләренең рухи, физик һәм иҗади үсешенә ярдәм итү интеллектуаль-иҗади һәм физкультура-савыктыру чараларын оештыруны һәм уздыруны, шулай ук яшүсмерләр һәм яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга ярдәм итүне күздә тота.

3. 2 Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү

Чараларны гамәлгә ашыру өчен 2 ярдәмче программасы Татарстан Республикасы бюджеты мөмкинлекләреннән чыгып Татарстан Республикасы бюджеты акчалары, шулай ук Саба муниципаль районы акчалары һәм бюджеттан тыш чыганаклар җәлеп ителә.

4. Ярдәмче программа (2 Ярдәмче программа) чаралары исемлеге

N т/б	Чаралар исеме	Башкару сроклары	Башкаручылар
1	**2**	**3**	**4**
1."Авыл яшьләрен мәгълүмати тәэмин итү"			
1.1	Авыл яшьләренә белешмә консультация бирү практикасын тарату, мәгълүмати хезмәтләр күрсәтү, мәгълүмат продуктларын таратуны оештыру	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл җирлекләре
1.2	Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе рәсми сайтларында Саба бүлеге битләрен яңарту	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл җирлекләре
1.3	Интернет челтәре аша авыл яшьләренә электрон консультация үткәрүгә ярдәм итү	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл җирлекләре
1.4	Авыл яшьләренә «кайнар линия» телефоны буенча консультация бирүдә ярдәм итү	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл җирлекләре
1.5	Авыл җирлегендә дәүләт яшьләр сәясәте тематикасы буенча методик пособиеләр булдыруны тәэмин итү	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл җирлекләре
1.6	Район массакүләм мәгълүмат чараларында авыл җирлекләрен үстерү проблемаларын яктырту	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, «Татамедиа» ААҖ филиаллары: «Саба таңнары» газетасы редакциясе, «Саба дулкыннары» телерадиокомпаниясе, авыл җирлекләре
2. "Авыл яшьләренең социаль активлыгы"			
2.1. "Авыл яшьләре мәсьәләләре белән шөгыльләнүче яшьләр оешмалары" бүлеге			
2.1.1	Саба муниципаль районында авыл яшьләре мәсьәләләре белән шөгыльләнүче иҗтимагый оешмаларга ярдәмнең билгеләнгән тәртиптә төрле төрләрен күрсәтү	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге
2.2. "Авыл яшьләренең иҗтимагый-сәяси активлыгы" бүлеге			
2.2.1	Район авыл яшьләре форумын оештыру һәм үткәрү	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге,
2.2.2	Авыл яшьләрен иҗтимагый-сәяси активлыкны үстерү буенча эш технологияләренә өйрәтүне оештыру	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, «Бердәм Россия» ТРО ВПП башкарма комитеты, авыл җирлекләре
2.3. "Социаль проектлау" бүлеге			
2.3.1	Авыл яшьләре арасында "Авылда социаль проектлау" конкурсын оештыру һәм уздыру	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл җирлекләре
2.3.2	Авыл яшьләрен социаль проектлау нигезләренә вебинарлар үткәрүне оештыруда һәм читтән торып өйрәтүдә ярдәм итү	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл җирлекләре
2.4. "Авылны социаль үстерү программаларын гамәлгә ашыру" бүлеге			
2.4.1	Социаль программалар кертү: 1. "Авыл лидеры" командасы төзү буенча тренинглар үткәрү. 2. Район "КВН авыл лигасы" оештыру	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл җирлекләре
2.4.3	"Авыл кичләре -Сельские вечера" яшьләр кичке лагерьларын оештыру социаль программасын гамәлгә кертүне тәэмин итү	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл җирлекләре

3. "Авыл яшьләренең икътисадый активлыгы"			
3.1. "Бизнес-планлаштыру нигезләре" бүлеге			
3.1.1	Авыл җирлегендә эшчәнлек алып баручы (укыту семинарлары уздыручы) яшь эшкуарларны әзерләү программаларын кертү	2021-2025 еллар.	Муниципаль районның авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлеге, Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге,Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, “Саба районының халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДБУ
3.1.2	Авыл җирлегендә алдынгы фермер хуҗалыклары һәм кече предприятиеләр мисалында яшь эшкуарлар өчен хезмәтне саклау буенча семинарлар оештыру һәм уздыру	2021-2025 еллар.	Муниципаль районның авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлеге, Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге,Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, “Саба районының халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДБУ
3.2. "Авыл җирлегендә яшьләрнең мәшгульлеге" бүлеге			
3.2.1	Югары белем алырга теләүче авыл яшьләре турында мәгълүмат базасын булдыру һәм читтән торып һәм көндезге уку йортларына максатчан җыю өчен исемлекләр формалаштыру	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл җирлекләре
3.2 бүлеккә оештыру-тәэмин итү характерындагы чаралар			
3.2.2	Вакансияләр һәм уку эш урыннары ярминкәләрен оештыру юлы белән гражданнарны эшкә урнаштыруда ярдәм итү буенча эшләр башкару	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, “Саба районы халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДБУ
3.2.3	16-29 яшьләрдәге авыл халкының һөнәри ориентлашуына юнәлдерелгән чаралар үткәрүне оештыру	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, «Саба районы халыкны эш белән тәэмин итү үзәге» ДБУ, «Саба аграр көллияте» урта һөнәри белем бирү дәүләт бюджет учреждениесе
3.3. "Авылны икътисадый үстерү программаларын гамәлгә ашыру" бүлеге			
3.3.1	Авыл яшьләре арасында "Авылда бизнес-планлаштыру" район конкурсын оештыру һәм уздыру	2021-2025 еллар.	Муниципаль районның авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлеге, Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге,Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, “Саба районының халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДБУ
3.3.2	Авыл хуҗалыгын модернизацияләү өлкәсендә инновацион проектларның район конкурс-күргәзмәсен оештыру һәм үткәрү	2021-2025 еллар.	Саба муниципаль районының Авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсе, Саба муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлеге, Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге
3.3 бүлеккә оештыру-тәэмин итү характерындагы чаралар			
3.3.3	Авыл җирлекләрендә авыл туризмын үстерү буенча проектлар конкурсын үткәрү	2021-2025 еллар.	Муниципаль районның авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлеге, Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге,Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, “Саба районының халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДБУ
3.3.4	«Авыл туризмы» конкурсының иң яхшы проектларын гамәлгә ашыру (авыл тибындагы кунак йортлары	2021-2025 еллар.	Муниципаль районның авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш

	төзү, авыл халкының тормышы, көнкүреше, традицияләре белән танышуга бәйле махсус программаларны гамәлгә ашыру)		бүлеге, Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге,Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, “Саба районының халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДБУ
4. "Рухи, физик һәм иҗади үсеш"			
4.1. "Интеллектуаль-иҗади чаралар" бүлеге			
4.1.1	Саба муниципаль районының яшьләр авыл иҗат коллективлары арасында конкурс оештыру һәм үткәрү	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, авыл җирлекләре
4.1.2	Авыл җирлегендә эшләүче яшь белгечләр арасында һөнәри осталык конкурсын оештыру һәм уздыру	2021-2025 еллар.	Саба муниципаль районының Авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсе, Саба муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлеге, Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл җирлекләре
4.1 бүлегенә оештыру-тәэмин итү характерындагы чаралар			
4.1.1	"Брейн-ринг" интеллектуаль уенын оештыру һәм уздыру	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, авыл җирлекләре
4.1.2	Татар яшьләре арасында КВН район конкурсын оештыру һәм үткәрү	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, авыл җирлекләре
4.1.3	«Авыл яшьләре» район ярышларын оештыру һәм үткәрү	2021-2025 еллар.	Саба муниципаль районының Авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, авыл җирлекләре
4.1.4	«Серле каләм» район конкурсын оештыру һәм уздыру	2021-2025 еллар.	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл җирлекләре
4.1.5	Авыл яшьләре арасында «Ел лидеры» район этабын оештыру һәм үткәрү	2021-2025 еллар.	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл җирлекләре
4.1.6	«Мөселман кызы», «Мөселман егете» район конкурсын оештыру һәм үткәрү	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, авыл җирлекләре
4.2. "Физкультура-сәламәтләндерү чаралары" бүлеге			
4.2.1	Авыл җирлекләренең ял-сәламәтләндерү мәйданчыкларын түбәндәге спорт төрләре буенча үстерү өчен спорт җиһазлары һәм инвентарьлары сатып алуга ярдәм итү: мини-футбол, волейбол, өстәл теннисы, ишегалды хоккее, бадминтон, стритбол, чаңгы, пляж волейболы, бадминтон, футбол һ.б.	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл җирлекләре
4.3. "Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру" бүлеге			
4.3.1	Тәмәке тартуга, алкоголизмга, наркоманиягә каршы профилактик акцияләр оештыру һәм уздыру	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, башкарма комитетның мәгариф бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, авыл җирлекләре
4.3.2	"Гомуми эш" гомумроссия алкоголь проектын гамәлгә ашыруда катнашу	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, башкарма комитетның мәгариф бүлеге, Татарстан

			Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, авыл җирлекләре

5. 2 Ярдәмче программаның икътисадый һәм социаль нәтиҗәлелеген бәяләү

2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның һәм Татарстан Республикасы бюджетының һәм Саба муниципаль районы бюджетының бүленгән акчаларыннан файдалануның һәм җирле бюджет акчаларын җәлеп итүнең нәтиҗәлелеге түбәндәгеләр хисабына тәэмин ителәчәк:

бюджет акчаларыннан максатчан файдаланмау мөмкинлеген төшереп калдыру;

бюджет акчаларыннан файдалануның ачыклыгы;

бюджет акчаларын адреслы бирү.

Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

яшьләр иҗтимагый оешмаларында торучы авыл яшьләре өлешен арттырырга;

җирле үзидарә органнарында авыл яшьләре вәкилләренең өлешен арттырырга;

авылны социаль һәм икътисадый үстерү программаларын гамәлгә ашыруда катнашучы авыл яшьләре санын арттырырга;

югары һөнәри белем алган авыл яшьләре санын арттырырга;

авыл яшьләре өчен интеллектуаль-иҗади чаралар оештырырга;

авыл яшьләре өчен физкультура-савыктыру чараларын оештырырга;

сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру программаларында катнашучы авыл яшьләре санын арттырырга.

Социаль проектлауга, бизнес-планлаштыруга өйрәтү авыл яшьләренә грант нигезендә конкурсларда катнашырга, үз эшен башлап җибәрергә, аз чыгымлы һәм нәтиҗәле программалар һәм проектлар кертергә мөмкинлек бирәчәк.

2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру кысаларында, яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче 2 Ярдәмче программаны башкаручыларның конкрет белгечләре, торак, ташламалы кредитлар, белем алу турында махсус мәгълүматка ия булып, команда эше, социаль проектлау, бизнес-планлаштыру, электораль активлыкны арттыру технологияләреннән файдаланып, 2 Ярдәмче программаның бурычларын үтәүгә ярдәм итәчәкләр, эшнең адреслы булуын, авылда төрле социаль, икътисади программаларны тормышка ашыруны тәэмин итәчәкләр.

6. 2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтиҗәләре

Авыл яшьләрен Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе иҗтимагый оешмасының район бүлекчәсе эшчәнлегенә җәлеп итү.

Авыл яшьләренә мәгълүмати-аңлату ярдәмен (шәхси, электрон, телефон консультациясе) үстерүдә системалы ярдәм күрсәтү.

Яшьләрнең инновацион, проект эшчәнлегенә системалы ярдәм күрсәтү, шул исәптән грант нигезендә авыл яшьләре инициативаларына һәм проектларына ярдәм итү.

Авыл яшьләренә бизнес-планлаштыру нигезләрен укытуда системалы ярдәм күрсәтү.

Авылдагы социаль-икътисадый үзгәртеп коруларда яшьләрнең ролен күтәрү.

Авыл яшьләренең интеллектуаль, әхлакый һәм иҗади потенциалын арттыру.

Авыл яшьләренең милли үзаңы, гражданлыгы һәм патриотлыгы үсеше.

Яшь буынның сәламәтлеген саклау һәм яхшырту буенча шартлар тудыру (җинаятьчелек, алкоголизм һәм наркоманиягә антипропаганда). Программа чараларын уңышлы үтәү түбәндәгеләрне тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк:

авыл яшьләренең районның социаль-икътисадый үсеше белән кызыксынуы һәм аның әлеге процесста катнашырга әзер булуы;

авыл җирлегендә уңай демографик тенденцияләрне үстерү һәм ныгыту;

авыл җирлегендә социаль киеренкелек дәрәҗәсен киметү;

яшьләрнең авылдан шәһәргә миграция агымын киметү;

дәүләт структураларына халыкның ышанычы дәрәҗәсен күтәрү;

авыл яшьләренең тормыш сыйфатын яхшырту.

“2021 - 2025 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасына
3 кушымта

3 Ярдәмче программа
“2021-2025 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү”

3 Ярдәмче программа паспорты

3 Ярдәмче программа исеме	«2021 - 2025 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү» ярдәмче программасы (алга таба - 3 Ярдәмче программа)
3 Ярдәмче программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Башкарма комитеты
3 Ярдәмче программаның төп Срокларыме	Саба районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Яшьлек» Яшьләр үзәге МБУ
3 Ярдәмче программаның Срокларыме	Яшь гражданнарның социаль аякка басу һәм үсеш гарантияләренең социаль-икътисадый, оештыру, хокукый шартларын булдыру, аларны җәмгыять мәнфәгатьләрендә тулысынча гамәлгә ашыру
3 Ярдәмче программаның бурычлары	аерым алганда, Татарстан Республикасы һәм Саба муниципаль районы яшьләр сәясәтенең норматив хокукый базасын камилләштерү; яшьләр үзоешканлыгын, яшьләрнең инновацион һәм эшкуарлык эшчәнлеген үстерү максатларында ведомствоара координацияне тәэмин итү; балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр мохитендә асоциаль күренешләрне профилактикалау; яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау; яшьләрне гражданлык-патриотик тәрбияләү; яшьләрнең гаилә кыйммәтләрен булдыру; яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче органнарны һәм оешмаларны, балалар һәм яшьләр иҗтимагый берләшмәләрен фәнни-методик һәм мәгълүмати тәэмин итүне камилләштерү; яшьләрнең үз-үзен оештыруның төрле рәвешләрен стимуллаштыру; кичекмәстән ярдәмгә һәм яклауга мохтаҗ затларны ачыклау, ашыгыч беренче ярдәм күрсәтү, потенциаль суицидентларның куркынычсызлыгын тәэмин итү, стресс хәлен бетерү; психик халәттә, аралашуда һәм үсештә барлыкка килә торган проблемаларны үз вакытында профилактикалау һәм нәтиҗәле хәл итү максатында суицидентларның психологик-педагогик статусы үзенчәлекләрен өйрәнү; авыр тормыш ситуациясе чорында халыкның төрле яшь төркемнәренә психологик-педагогик ярдәм күрсәтү системасын булдыру; төрле дәүләт органнарын һәм иҗтимагый берләшмәләрне гражданнарның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклауда катнашуга җәлеп итү; җәмгыятьтә булган социаль тәртип нормаларын кертү, балаларның шәфкатьлелеген формалаштыру, гаиләдә һәм җитештерү коллективларында кыйммәтле мөнәсәбәтләрне үстерү; яшь белгечләрнең һөнәри осталыгына ярдәм күрсәтүне һәм

	камилләштерүне тәэмин итә торган стимуллар системасын булдыру. Чараларны гамәлгә ашыру нәтиҗәсендә түбәндәгеләр күздә тотыла: яшь белгечләрнең социаль статусын арттырырга перспектив яшь белгечләрнең башка тармакларга китүен булдырмый калырга.
3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру Срокларыме	2021 - 2025 еллар.
3 Ярдәмче программаны финанслау Срокларыме	2021-2025 елларда 3 Ярдәмче программаны Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджеты акчалары хисабына финанслауның гомуми күләме 75 882,037 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән: 2021 ел - 16 313,137 мең сум; 2022 ел - 14 861,925 мең сум; 2023 ел - 14 902,325 мең сум; 2024 ел - 14 902,325 мең сум; 2025 ел - 14 902,325 мең сум. 3 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.
Озак сроклы максатчан 3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтиҗәләре	Яшьләрнең гражданлык һәм патриотик дөньяга карашын формалаштыру, аның социаль һәм иҗади активлыгын арттыру; ирекле (волонтерлык) эшчәнлеккә җәлеп ителгән яшьләр өлешен 14-35 яшьлек гражданнарның гомуми санында 12 %ка кадәр арттыру; яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче органнар һәм оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырылган талантлы яшьләргә ярдәм проектларында һәм программаларында катнашкан яшьләр санын гомуми яшьләр санында 15 %ка кадәр арттыру; алкоголизм, наркомания, токсикоманиядән җәфа чигүче һәм наркодиспансерларда исәптә торучы 14-35 яшьлек затлар өлешен киметү; даими нигездә яшьләр сәясәте учреждениеләренә йөрүче яшьләр санын арттыру; 7-18 яшьлек гражданнарның гомуми санында җәйге һәм ел әйләнәсендә сәламәтләндерү ялының төрле формалары белән колачланган балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр өлешен 14 %ка кадәр арттыру; гаиләгә, балаларга һәм яшьләргә социаль-психологик ярдәм учреждениеләре эшчәнлеген, шул исәптән яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче “Ышаныч телефоны” хезмәте эшчәнлеген көчәйтү.

1. 3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсе характеристикасы, күрсәтелгән өлкәдәге төп проблемаларны тасвирлау һәм аның үсеш фаразы

Яшьләр - ул яшь характеристикасы, социаль хәл үзенчәлекләре һәм алар белән бәйле социаль – психологик үзенчәлекләр җыелмасы нигезендә ачыклана торган социаль – демографик төркем. Яшьләрнең яшь чикләре 14 яшьтән 30 яшькә кадәрге интервалда.

Нәкъ менә яшьләр яшенә кешенең тормыш циклында төп социаль һәм демографик вакыйгалар туры килә, бу вакытка гомуми һәм һөнәри белем алу, хезмәт эшчәнлеген башлау, никахлашу һәм балалар туу да керә. Чагыштырмача кыска вакыт эчендә яшь кеше үзенең социаль-демографик статусы алмашынуын берничә тапкыр кичерә: хезмәт, гражданлык,

сәяси һәм гаилә хокукында чикләүләре булган яшүсмердән балигъ булып Россия Федерациясенең тулы хокуклы гражданы барлыкка килгәнчегә кадәр.

Әлеге этапта яшьләрнең социаль проблемаларына игътибарны көчәйтү, урта сроклы һәм озак сроклы перспективага яшь буын белән эшләү чараларын, формаларын, ысулларын билгеләү таләп ителә. Саба районы яшьләренең рухи, әхлакый һәм культурологик планда үсеш перспективалары булсын өчен, яшьләр сәясәте органнары куллана торган методларны яңадан карарга, төзәтергә кирәк, моны исә шушы 3 Ярдәмче программа күздә тота.

Хәзерге сәясәттә яшьләр стратегик ресурс, киләчәк идеологиясенә төп нигез салучы, инновацияләрнең төп чыганагы булып тора. Яшьләргә мондый якын килүдә,Татарстан Республикасы муниципаль Саба районы үсеше перспективалары өчен аның ролен һәм әһәмиятен бәяләүдә күптөрле яшьләр арасында процесслар белән идарә итүгә юнәлдерелгән заманча яшьләр сәясәте нигезләнергә тиеш.

3 ярдәмче программаны гамәлгә ашыру Саба муниципаль районы һәм граждан җәмгыяте социаль-икътисадый үсешенең стратегик ресурсы буларак Татарстанның яшь буынының интеллектуаль һәм физик үсеше, граждан позициясен формалаштыру, әхлакый тотрыклылык, социаль активлык, мөстәкыйльлеге һәм икътисадый мөстәкыйльлеге өчен шартлар тудыруга юнәлтелгән. Программаны тормышка ашыру шулай ук балалар һәм яшьләр иҗтимагый берләшмәләре үсешен тәэмин итүгә юнәлдерелгән, аларның эшчәнлеге балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрнең рухи-әхлакый культурасын һәм гражданлык активлыгын формалаштыруга ярдәм итә.

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында граждан җәмгыятен демократик нигездә үстерү, яшь гражданнарның Россия Федерациясе составында социаль-икътисадый үсеш процессында актив катнашуын тәэмин итү буенча төрле башкарма хакимият органнарының һәм оешмаларның төп максатларын, бурычларын, принципларын һәм эшчәнлек юнәлешләрен билгели.

2. 3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

Әлеге ярдәмче программаның максаты - социаль-икътисадый, оештыру, хокукый шартлар һәм яшь гражданнарны социаль аякка бастыру һәм үстерү гарантияләрен, аларны җәмгыять мәнфәгатьләрендә тулысынча гамәлгә ашыру.

Әлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

яшьләр үзоешканлыгын, яшьләрнең инновацион һәм эшкуарлык эшчәнлеген үстерү максатларында ведомствоара координацияне тәэмин итү;

- балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр мохитендә асоциаль күренешләрне профилактикалау;
- яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау;
- яшьләрне гражданлык-патриотик тәрбияләү;
- яшьләрдә гаилә кыйммәтләре булдыру;
- яшьләрнең үзоешуының төрле рәвешләрен стимуллаштыру.

3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче органнарга һәм оешмаларга яшьләрнең социаль активлыгын, компетентлыгын һәм профессионализмын күтәрү өчен максатчан капитал салуны гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирәчәк, шуның нәтиҗәсе Саба муниципаль районының социаль-икътисадый үсешенә аның керткән өлешен арттырачак.

3. 3 Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү

2021-2025 елларда3 Ярдәмче программаны Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджеты акчалары хисабынафинанслауның гомуми күләме 75 630,625 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

2021 ел - 16 061,725 мең сум;

2022 ел - 14 861,925 мең сум;

2023 ел - 14 902,325 мең сум;
2024 ел - 14 902,325 мең сум;
2025 ел - 14 902,325 мең сум.

3 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

4. 3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтиҗәләре

4 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп нәтиҗәсе -Россиянең яшь буынының кирәкле компетенцияләренә ия булган һәм икътисадый, социаль, мәдәни өлкәләрдә конкурентлыкка сәләтле булган яшьләрне булдыру тора.

Яшь буында Ватанга мәхәббәт тәрбияләү, үзенең гражданлык бурычын һәм конституцион бурычларын җаваплы аңлау.

Яшьләрнең эшкуарлык сәләте тулырак гамәлгә ашырылачак, талантлы яшьләргә активрак ярдәм күрсәтеләчәк, бу аның фән һәм сәнгатьтә булуын арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Халыкның күбесен ирекleләр хәрәкәтенә җәлеп итү.

Яшьләрнең мәдәни һәм рухи тормышын күтәрү.

Бала һәм яшүсмер шәхесенең әхлакый, интеллектуаль һәм физик формалашуы өчен уңай шартлар тудыру.

Толерантлыкны арттыру, җәмгыятьтә идеологик каршылыклар дәрәҗәсен киметү.

Халыкларның бердәмлеген һәм дуслыгын ныгыту.

Яшьләрдә кирәкле компетенцияләрне үстерү:

- «креатив фикерләү», инновацияләрне генерацияләү сәләте;
- идеяләрне коммерцияләштерү, эшкуарлык күнекмәләре булдыру;
- гражданлык катнашуы, аңлы һәм җаваплы социаль тәртип;
- тормыш навигациясе, һөнәри траекторияләр төзү;

"проект фикерләве", проектлар белән идарә итә белү.

5. Ярдәмче программа (3 Ярдәмче программа) чаралары исемлеге

№ п-п	Чаралар исеме	Үткәрү вакытлары	Җаваплы башкаручылар
1	Балаларны һәм яшьләрне әхлакый тәрбияләү буенча семинарлар, лекцияләр оештыру һәм уздыру	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, “Яшьлек” ЯҮ МБУ
2	Республика слетларында волонтерлар һәм ирекleләр хәрәкәтендә катнашу	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, “Яшьлек” ЯҮ МБУ
3	Укучылар һәм эшләүче яшьләр арасында район, зона һәм республика ярышлары үткәрү һәм аларда катнашу	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге. Татарстан Республикасы Хәрби комиссариаты бүлеге, «Яшьлек» ЯҮ МБУ
4	Җиңү көнен бәйрәм итүгә багышланган чаралар үткәрү	ел саен май ае	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, “Яшьлек” ЯҮ МБУ
5	Мәктәп басмалары, балалар рәсемнәре, иншалар конкурслары үткәрү һәм башкалар	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, “Яшьлек” ЯҮ МБУ
6	Саба муниципаль районы халкы арасында сәламәт яшәү рәвешен популярлаштыру буенча төрле акцияләр, чаралар үткәрү	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, “Яшьлек” ЯҮ МБУ